

Zorginstituut Nederland

Monitor Beheerskosten Wlz 2023

Definitief | Juli 2025

| Van goede zorg verzekerd |

Inhoudsopgave

	Samenvatting	3
	Inleiding	4
1	Beheerskostenbudget 2023	5
1.1	Macrobudget gegroeid tot 260 miljoen	5
1.2	Budgetontwikkeling vergelijkbaar met eerdere jaren	6
2	Beheerskosten 2023	8
2.1	Macrokosten gestegen tot 262 miljoen euro	8
2.2	Kostenontwikkeling vergelijkbaar met eerdere jaren	8
3	Budgetresultaat 2023	10
3.1	Negatief macrobudgetresultaat	10
3.2	Trendbreuk ten opzichte van eerdere jaren	11
4	Reservestand 2023 en afroming	12
4.1	Positieve macroreservestand	12
4.2	Afnemende positieve stand en structurele afroming	12
5	Vooruitblik: budgetresultaat 2024	14
5.1	Positief macrobudgetresultaat verwacht	14
6	Impact correctiebedragen en flankerend beleid	15
6.1	Impact correctiebedragen en flankerend beleid op verdeeld budget	15
6.2	Impact correctiebedragen en flankerend beleid op budgetresultaat	16
6.3	Vooruitblik naar 2024 en tussentijdse evaluatie	16
	Bijlage 1	17
	Bijlage 2	19
	Bijlage 3	21
	Colofon	22

Samenvatting

De Monitor beheerskosten Wet langdurige zorg (Wlz) 2023 beschrijft de ontwikkeling van het beheerskostenbudget en de kosten van de zorgkantoren en de Wlz-uitvoerders voor het jaar 2023. Deze monitor biedt inzicht in de verdeling van het macrobeheerskostenbudget over de zorgkantoren en de Wlz-uitvoerders en in hoeverre dit budget toereikend is geweest.

Macrobeheerskostenbudget groeit in lijn met eerdere jaren (hoofdstuk 1)

Van de beschikbaar gestelde middelen voor het jaar 2023 is 260,5 miljoen euro bestemd voor de beheerskosten van de zorgkantoren en de Wlz-uitvoerders (toename 5% ten opzichte van 2022). Deze groei is vergelijkbaar met de ontwikkeling van hun budget in eerdere jaren. Bovendien is de ontwikkeling van het budget vergelijkbaar met de ontwikkeling van de contracteerruimte en het aantal volledig uitgevoerde Wlz-indicaties.

Kostenontwikkeling vergelijkbaar met eerdere jaren (hoofdstuk 2)

De macrobeheerskosten in 2023 bedragen 262,5 miljoen euro (+10,2% ten opzichte van het voorgaande jaar). De stijging van de macrokosten is in lijn met eerdere jaren. Net als in 2022, vormen de kosten voor de werkzaamheden PGB de belangrijkste kostencategorie.

Negatief budgetresultaat 2023 (hoofdstuk 3)

Waar het macrobudgetresultaat in eerdere jaren steeds positief is geweest, is het resultaat voor 2023 met -2,0 miljoen euro negatief (9,9 miljoen euro in 2022). Het negatief resultaat wordt sterk gedreven door een relatief fors negatief budgetresultaat van CZ.

Daling macroreservestand en afroming twee Wlz-uitvoerders (hoofdstuk 4)

De macroreservestand 2023 voor afroming bedraagt 43,3 miljoen euro en komt neer op 16,6% van het door het Zorginstituut toegekend budget (18,0% in 2022). Alle Wlz-uitvoerders hebben een positieve reservestand 2023. Als gevolg van overschrijding van de maximumreserve van 20% bij Salland en VGZ heeft bij deze Wlz-uitvoerders afroming plaatsgevonden.

Positief budgetresultaat 2024 verwacht (hoofdstuk 5)

Op basis van de (nadere) aanwijzingen voor 2024 en de beheerskosten zoals opgegeven in de kwartaalstaten 2024 komt het verwachte macrobudgetresultaat 2024 uit op 12,1 miljoen euro (4,2% van het toegekend macrobudget). Alle Wlz-uitvoerders behalen naar verwachting een positief budgetresultaat.

Beperkte impact op verdeeld budget en op budgetresultaat (hoofdstuk 6)

De impact van correctiebedragen en flankerend beleid is op zowel het verdeeld budget als op het budgetresultaat beperkt. De inzet van beide maatregelen leidt tot kleine verschuivingen in het verdeeld budget waarbij de verschuivingen in 2023 kleiner zijn ten opzichte van 2022. De grootste impact in 2023 wordt opnieuw gezien bij dezelfde drie Wlz-uitvoerders als in 2022.

Evenals in 2022 resulteert de inzet van correctiebedragen en flankerend beleid in 2023 in kleine verschuivingen van het budgetresultaat van Wlz-uitvoerders richting het macrobudgetresultaat. De impact in 2023 is kleiner in vergelijking met 2022.

Inleiding

Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) brengt jaarlijks een monitor uit over de beheerskosten Wet langdurige zorg (Wlz) van het voorafgaande jaar. De monitor biedt inzicht in de verdeling van het macrobeheerskostenbudget voor de zorgkantoren en de Wlz-uitvoerders en in hoeverre dit budget toereikend is geweest. De resultaten kunnen daarmee aanleiding geven tot aanpassing van de omvang van het (verwachte) beheerskostenbudget en de (toekomstige) verdeling van het beheerskostenbudget.

Het voorliggende rapport, de Monitor beheerskosten Wlz 2023, beschrijft de ontwikkeling van het beheerskostenbudget en de kosten van de zorgkantoren en de Wlz-uitvoerders voor het jaar 2023. De onderliggende gegevens van deze monitor vormen input voor het ministerie van Volksgezondheid, Wetenschap en Sport (VWS) voor het opstellen van de Nadere aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2024 en de Aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2025. Deze zijn daarom tussentijds gedeeld met bovengenoemde ministerie.

Gebruikte bronnen

In deze monitor zijn gegevens van de zorgkantoren, Wlz-uitvoerders en de Sociale Verzekeringsbank (SVB) gebruikt over 2023 en eerdere jaren.¹ In de vergelijkingen over de tijd in deze monitor zijn de oorspronkelijke bedragen gebruikt en daarom is er geen correctie voor inflatie toegepast.

Opbouw monitor aangepast ten opzichte van 2022

De opzet van de voorgaande editie, de Monitor beheerskosten Wlz 2022, was uitgebreid met onder andere een extra hoofdstuk over de impact van het flankerend beleid en correctiebedragen. De opzet in deze editie is verder herzien. Nieuw is de toevoeging van een Microsoft Excel-bestand als bijlage waarin (uitgebreide) tabellen en de onderliggende gegevens van de figuren in tabelvorm overzichtelijk zijn opgenomen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 beschrijft het macrobeheerskostenbudget en de verdeling daarvan. Hoofdstuk 2 gaat in op de (macro)beheerskosten. Vervolgens worden de (macro)budgetresultaten (hoofdstuk 3) en de wettelijke reserves (hoofdstuk 4) beschreven. Hoofdstuk 5 bevat de resultaten van het verwachte budgetresultaat voor het opvolgende jaar. Tot slot beschrijft hoofdstuk 6 de impact van de correctiebedragen en flankerend beleid op het budget en budgetresultaat.

Het budget dat is toegekend aan de SVB wordt in hoofdstuk 1 en hoofdstuk 5 uitsluitend beschreven als onderdeel van het macrobeheerskostenbudget ten behoeve van de aansluiting van de macrobedragen in diverse aanwijzingen besteedbare middelen beheerskosten Wlz. Dit budget wordt in de beschreven resultaten, tabellen en figuren in deze monitor buiten beschouwing gelaten.

¹ Per 2020 is Zorgkantoor De Friesland gefuseerd met Zilveren Kruis Zorgkantoor. In deze monitor zijn de data over 2019 van De Friesland opgeteld bij de data van Zilveren Kruis.

1 Beheerskostenbudget 2023

1.1 Macrobudget gegroeid tot 260 miljoen

Het ministerie van VWS heeft door middel van aanwijzingen² een totaalbedrag van 308,2 miljoen euro beschikbaar gesteld voor beheerskosten in het kader van de uitvoering van de Wlz voor het jaar 2023. Van dit bedrag³ heeft het Zorginstituut 260,5 miljoen euro verdeeld over de zorgkantoren en Wlz-uitvoerders.⁴

Ongeveer een derde van het macrobudget (105,4 miljoen euro) is verdeeld onder zorgkantoren op basis van een vast bedrag per zorgkantoor en een bedrag op basis van hun aandeel in het budgetteringskader.

Het grootste deel van het macrobudget is verdeeld onder de Wlz-uitvoerders (155,2 miljoen euro). Daarvan is 41,1 miljoen euro⁵ direct uitgekeerd en op de volgende wijze toegekend of bestemd voor de volgende taken:

- een vast bedrag toegekend per Wlz-uitvoerder (in totaal 2,6 miljoen euro);
- een bedrag toegekend per Wlz-verzekerde (in totaal 3,1 miljoen euro);
- Onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO) (22,5 miljoen euro);
- Project 'Volwaardig leven/Pilot 5' (1,4 miljoen euro);
- Cliënt vertrouwenspersoon (CVP) zorgkosten (9,6 miljoen euro);
- CVP beheerskosten (0,3 miljoen euro);
- Crisis interventieteams (1,5 miljoen euro).

Het overige deel (114,1 miljoen euro) is via het verdeelmodel toegekend op basis van een bedrag per Wlz-verzekerde. Via de clearinghouse constructie heeft Zorgverzekeraars Nederland (ZN) dit bedrag herverdeeld over de zorgkantoren op basis van hun aandeel in de contracteerruimte (stand oktober 2022).

Figuur 1.1 laat zien hoe het macrobudget is verdeeld over de zorgkantoren en Wlz-uitvoerders na toepassing van de clearinghouse. Het Zorginstituut zal in najaar 2025 de budgetten definitief vaststellen.

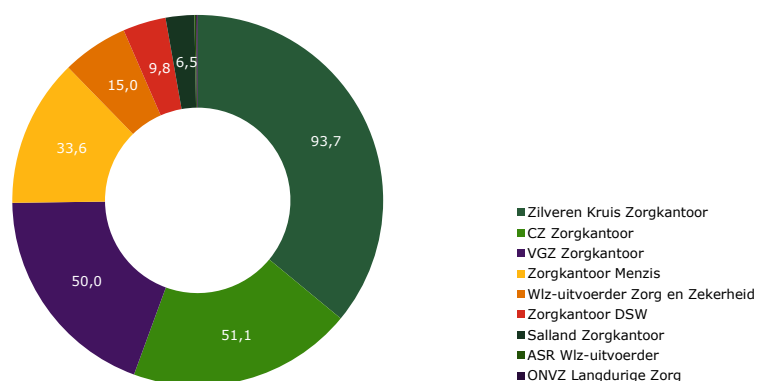
² Het ministerie van VWS heeft 303,6 miljoen euro in de Aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2024 aan besteedbare middelen beschikbaar gesteld voor 2024. Dit bedrag is verhoogd in de Nadere, Tweede nadere en Derde nadere aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2024 met respectievelijk 46,2 miljoen euro, 4,5 miljoen euro en 2,6 miljoen euro. Deze bedragen zijn geïndexeerd voor loon- en prijsstijgingen (2023: 7,38%). De aanwijzingen zijn te raadplegen op <https://wetten.overheid.nl> en op de website van het Zorginstituut: <https://www.zorginstituutnederland.nl/financiering/informatie-voor-zorginstanties-verzekeraars-en-zorgkantoren/beheerskosten-en-zorglasten-wlz>.

³ Het resterende deel (47,7 miljoen euro) van het totaalbedrag is bestemd voor de SVB. Dit deel van het budget wordt in de resultaten, tabellen en figuren in deze monitor buiten beschouwing gelaten.

⁴ Zie 'Beleidsregels ter verdeling van de besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2023' op website van het Zorginstituut voor de verdeling van het macrobudget: <https://www.zorginstituutnederland.nl/financiering/informatie-voor-zorginstanties-verzekeraars-en-zorgkantoren/beheerskosten-en-zorglasten-wlz/wlz-2023>

⁵ Door afrondingsverschillen wijkt de som van de individuele bedragen af van het totaalbedrag. De som van de oorspronkelijke bedragen uit de aanwijzingen bedraagt 41,1 miljoen euro.

Figuur 1.1: Verdeling beheerskostenbudget 2023

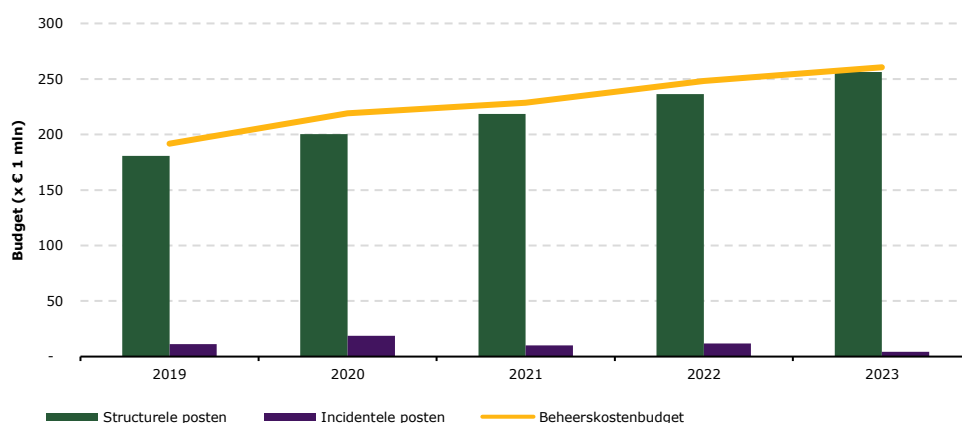

De vermelde bedragen zijn in miljoenen euro's (totaal: 260,5 miljoen euro). Voor ASR en ONVZ bedragen elk 0,4 miljoen euro. De verdeling betreft de budgetten na clearinghouse.

1.2 Budgetontwikkeling vergelijkbaar met eerdere jaren

Het beheerskostenbudget 2023 is met 12,4 miljoen euro (+5% ten opzichte van het voorgaande jaar) toegenomen tot 260,5 miljoen euro (zie figuur 1.2). Na een relatieve forse toename in 2020 (+14%), neemt het budget in de jaren erna minder hard toe (4% tot 8%). Deze schommelingen zijn voor belangrijk deel toe te schrijven aan het verschil in het aantal incidentele posten en het totaalbedrag aan middelen voor deze posten over de jaren. Voor 2023 bestaat het budget uit 1,6% aan middelen voor incidentele posten (4,2 miljoen). Ter vergelijking, in 2020 maken deze posten 8,5% uit van het budget. In tegenstelling tot de incidentele posten verloopt de ontwikkeling van de structurele posten gelijkmatiger. Het totaalbedrag voor deze posten is in 2023 toegenomen met 8,5% ten opzichte van het voorgaande jaar (ontwikkeling in eerdere jaren: 8,1%-10,9%).

Figuur 1.2 Ontwikkeling beheerskostenbudget (2019 t/m 2023)

De onderlinge verdeling van het budget over de zorgkantoren en Wlz-uitvoerders is in 2023 vergelijkbaar met de verdeling in eerdere jaren. Dit betekent dat de groei van het macrobeheerskostenbudget evenredig verdeeld is over de zorgkantoren en over de Wlz-uitvoerders.⁶

⁶ Gegeven dat de onderlinge verdelingen stabiel zijn over de tijd, zijn deze cijfers uitsluitend opgenomen in Bijlage 3.

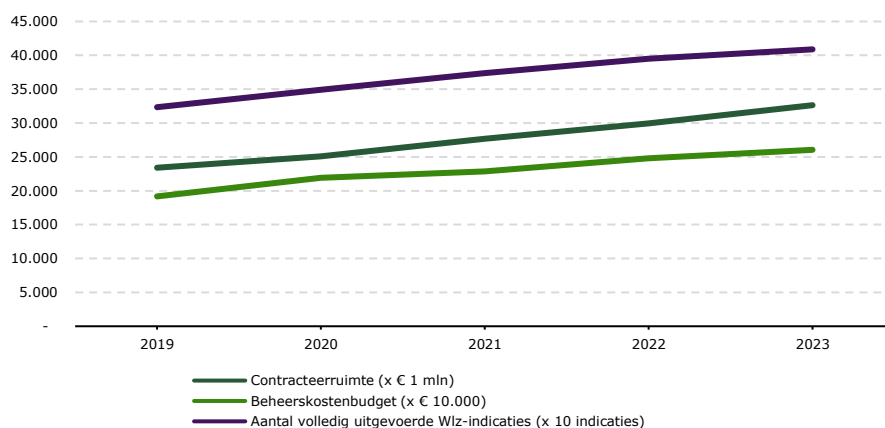
Verhouding met contracteerruimte en volledig uitgevoerde Wlz-indicaties is constant gebleven

Het budgettaire kader Wet langdurige zorg (de contracteerruimte) vormt het totale budget waarbinnen de Wlz-uitvoerders voor het betreffende jaar langdurige zorg kunnen contracteren.

De contracteerruimte voor 2023 is vastgesteld op 32,6 miljard euro. De omvang van de contracteerruimte is met 2,7 miljard euro (9,8%) gestegen ten opzichte van 2022. Figuur 1.3 laat zien dat het macrobeheerskostenbudget en de contracteerruimte in een vergelijkbare mate groeien. Op het niveau van Wlz-uitvoerders blijkt dat het beheerskostenbudget en de contracteerruimte zich ook vergelijkbaar ontwikkelen: de verhouding tussen het beheerskostenbudget en de contracteerruimte is per individuele Wlz-uitvoerder nagenoeg gelijk gebleven in de afgelopen jaren.⁷

In 2023 bedraagt het aantal volledig uitgevoerde Wlz-indicaties –een indicatie van de hoeveelheid geleverde zorg of zorgvraag– in totaal 408.860⁸ wat neerkomt op een groei van 3,5% ten opzichte van 2022. Uit figuur 1.3 blijkt dat sinds 2021 de groei licht afvlakt. Op het niveau van Wlz-uitvoerders is het onderlinge aandeel van volledig uitgevoerde Wlz-indicaties per Wlz-uitvoerder in eerdere jaren vrij stabiel. Dit impliceert dat de groei evenredig verdeeld is geweest over de Wlz-uitvoerders (met zorgkantoorfunctie).⁹

Figuur 1.3: Ontwikkeling macrobeheerskostenbudget afgezet tegen de contracteerruimte en het aantal volledig uitgevoerde Wlz-indicaties (2019 t/m 2023)

⁷ Gegeven de minimale verschillen over tijd, is de uitwerking van deze analyse uitsluitend opgenomen in Bijlage 3.

⁸ De aantallen in deze monitor wijken af van de aantallen die Vektis hanteert. De genoemde aantallen hebben betrekking op alle indicaties gedurende het hele jaar, terwijl Vektis gaat uit van het aantal lopende indicaties op een zekere peildatum.

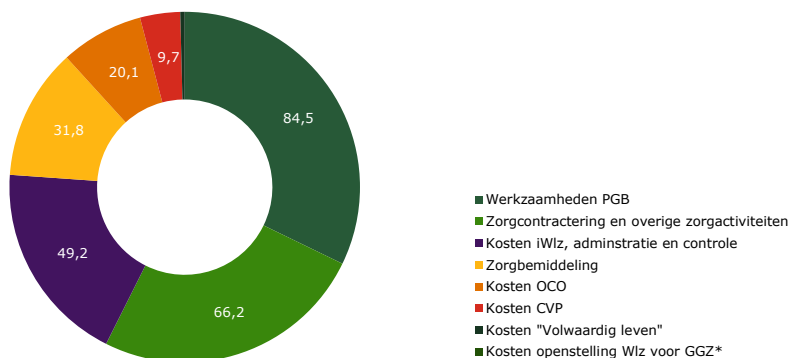
⁹ Gegeven dat het onderlinge aandeel van Wlz-indicaties over tijd stabiel is, zijn deze cijfers uitsluitend opgenomen in Bijlage 3.

2 Beheerskosten 2023

2.1 Macrokosten gestegen tot 262 miljoen euro

De Wlz-uitvoerders hebben de beheerskosten in 2023 verantwoord in hun financiële verantwoording 2023.¹⁰ De macrobeheerskosten 2023 op basis van deze verantwoordingen bedragen 262,5 miljoen euro waarbij de kosten voor de werkzaamheden voor het Persoonsgebonden Budget (PGB) de grootste kostenpost vormen (zie figuur 2.1).

Figuur 2.1: Kostenposten beheerskosten 2023

De vermelde bedragen zijn in miljoenen euro's (totaal: 262,5 miljoen euro). De kosten van "Volwaardig leven" bedragen 1,1 miljoen euro. Door afrondingsverschillen wijkt de som van de individuele bedragen af van het totaalbedrag.

*Deze kostenpost is uitgevraagd, maar Wlz-uitvoerders hebben onder deze post geen kosten verantwoord.

De Wlz-uitvoerders geven de beheerskosten ook per kwartaal op in de vier kwartaalstaten.¹¹ De kosten uit deze kwartaalstaten sluiten niet volledig aan op de jaaropgave in de financiële verantwoording. De vierde kwartaalstaat van een jaar (t) wordt namelijk al twee maanden na afloop van dat jaar (februari t+1) aangeleverd en bevat daarom deels nog een schatting van de kosten. De financiële verantwoording met de definitieve cijfers wordt enkele maanden later in juni aangeleverd (juni t+1). Deze jaaropgave bevat, in tegenstelling tot de kwartaalstaten, geen schatting en is bovendien voorzien van een accountantsverklaring.

2.2 Kostenontwikkeling vergelijkbaar met eerdere jaren

De macrobeheerskosten zijn in 2023 met 24,3 miljoen euro gestegen (10,2%) ten opzichte van 2022. Van alle kostenposten zijn de kosten voor werkzaamheden iWlz, administratie en controle het meest gestegen (toename: 9,8 miljoen euro, +25%). Daarnaast zijn de kosten voor de werkzaamheden PGB (toename: 13,6 miljoen, +19,3%) toegenomen. Deze kosten zijn het gevolg van een toename van het aantal PGB's (5,3%) en huisbezoeken (12,9%).¹²

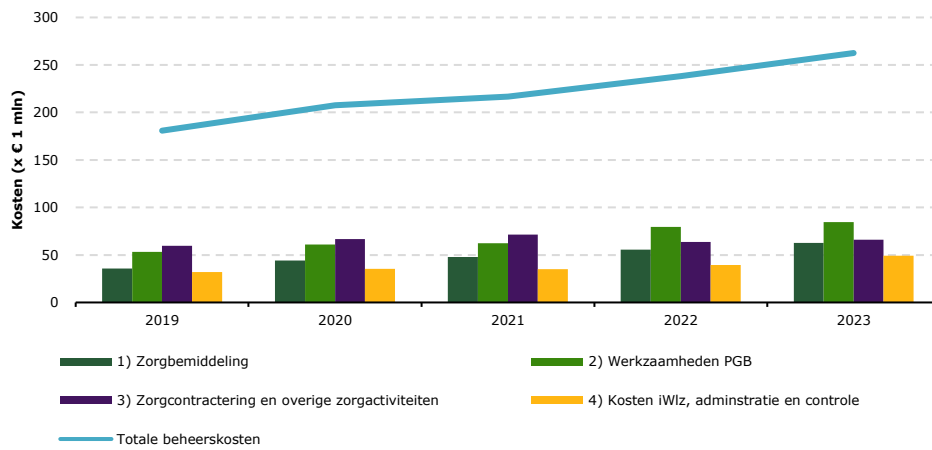
Figuur 2.2 laat zien dat de stijging van de beheerskosten in 2023 in lijn ligt met de ontwikkeling in voorgaande jaren. Uit deze figuur blijkt ook dat, wanneer de kostenposten worden ondergebracht in vier kostencategorieën, de onderlinge verhouding van deze vier categorieën in 2023 vergelijkbaar is met 2022. Daarnaast blijkt uit de figuur dat de belangrijkste kostencategorie in 2023, werkzaamheden PGB, net als in 2022 de belangrijkste kostencategorie is geweest.

¹⁰ In deze verantwoordingen worden de kosten uitgesplitst in diverse kostenposten zoals zorgbemiddeling, werkzaamheden PGB en OCO. Incidentele en voorwaardelijke posten worden ondergebracht bij een van deze bestaande kostenposten. In de financiële verantwoording worden, naast de beheerskosten, ook de kosten voor afschrijvingen en de technische voorzieningen verantwoord. Deze posten zijn terug te vinden in de tabellen van Bijlage 3.

¹¹ In Bijlage 3 zijn de kosten uit de kwartaalstaten en de kosten uit de financiële verantwoording naast elkaar gezet.

¹² Bijlage 2 beschrijft de ontwikkeling van het aantal PGB's, Bewuste keuze gesprekken en huisbezoeken. In Bijlage 3 zijn aanvullende tabellen opgenomen over het aantal PGB's, de kosten per PGB, het aantal bewuste keuze gesprekken en het aantal huisbezoeken.

Figuur 2.2: Ontwikkeling macrobeheerskosten en kostencategorieën (2019 t/m 2023)

De diverse kostenposten zijn ondergebracht in de vier kostencategorieën. Voor 2023 zijn de kosten voor zorgbemiddeling, CVP, OCO en Volwaardig leven zijn ondergebracht in categorie 1, de kosten voor werkzaamheden PGB in categorie 2, de kosten voor zorgcontractering en overige zorgactiviteiten in categorie 3 en de kosten voor iWlz, administratie en controle in categorie 4 (zie Bijlage 3 voor de toerekening in eerdere jaren).

3 Budgetresultaat 2023

3.1 Negatief macrobudgetresultaat

De budgetresultaten van Wlz-uitvoerders zonder zorgkantorfunctie zijn door hun uitzonderingspositie niet direct te vergelijken met de andere Wlz-uitvoerders en worden daarom apart weergegeven. Daarnaast geldt dat het toegekende budget en de kosten van bepaalde taken (zoals CVP) onevenredig is verdeeld over de Wlz-uitvoerders. Dit vertekent een onderlinge vergelijking van budgetresultaten.

Het macrobudgetresultaat 2023 bedraagt -2,0 miljoen euro. Dit betekent dat het macrobudget niet voldoende is geweest om de macrokosten te dekken. Het negatief macrobudgetresultaat wordt sterk gedreven door een relatief fors negatief budgetresultaat van CZ (zie tabel 3.1).

Tabel 3.1: Budgetresultaat 2023 uitgesplitst naar Wlz-uitvoerders

Wlz-uitvoerder	Budget	Beheerskosten	Budgetresultaat		Gecorrigeerd budgetresultaat*	
	x € 1 mln.	x € 1 mln.	x € 1 mln.	% van budget	x € 1 mln.	% van budget
<i>Met zorgkantorfunctie</i>						
Zilveren Kruis Zorgkantoor	93,7	93,5	0,2	0,2%	0,2	0,2%
CZ Zorgkantoor	51,1	56,6	-5,5	-10,8%	-5,6	-11,2%
VGZ Zorgkantoor	50,0	47,8	2,2	4,4%	2,3	4,6%
Zorgkantoor Menzis Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid	33,6	33,6	0,1	0,2%	0,0	0,1%
Zorgkantoor DSW	15,0	14,9	0,1	0,4%	0,1	0,5%
Salland Zorgkantoor	9,8	9,9	-0,1	-1,0%	-0,1	-0,9%
	6,5	5,5	1,0	15,4%	1,0	15,5%
<i>Zonder zorgkantorfunctie</i>						
ASR Wlz-uitvoerder	0,4	0,3	0,0	12,5%	0,0	12,5%
ONVZ Langdurige Zorg	0,4	0,4	-0,0	0,0%	-0,0	0,0%
Totaal	260,5	262,5	-2,0	-0,8%	-2,0	-0,8%

Het budgetresultaat is berekend door het toegekend budget te verminderen met de beheerskosten. Een bedrag tussen de nul en 50 duizend euro wordt weergegeven met '0,0', een bedrag tussen de min 50 duizend en nul euro met '-0,0'. Door afrondingsverschillen kan de som van de individuele bedragen afwijken van het totaalbedrag.

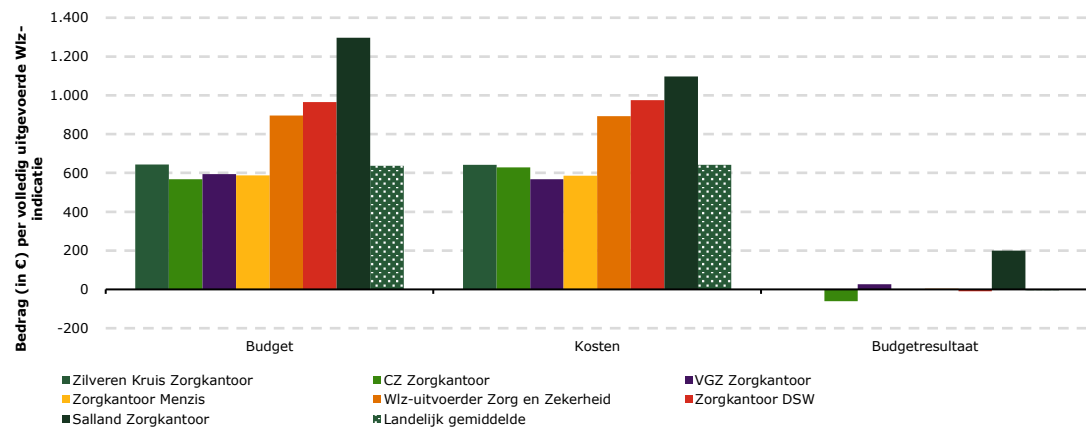
* Exclusief toegekend budget en kosten van CVP (zorgkosten en beheerskosten) en volwaardig leven pilot 5. Een eventueel budgetresultaat op deze taken is, vergelijkbaar met het reguliere rekenmodel, herverdeeld over de Wlz-uitvoerders op basis van hun aandeel in de contracteerruimte.

Voor 2023 zijn er twee taken, zijnde CVP en de volwaardig leven pilot 5 waarvan 1) het budget en de kosten onevenredig verdeeld zijn over Wlz-uitvoerders en 2) waarvoor specifiek budget wordt toegekend en waarvan de kosten als separate kostenpost worden verantwoord. Wanneer voor deze taken wordt gecorrigeerd, blijft het budgetresultaat voor de meeste Wlz-uitvoerders vergelijkbaar met verschuivingen van ten hoogstens 112 duizend euro (zie laatste twee kolommen van tabel 3.1).

Beeld budgetresultaten van relatief kleine Wlz-uitvoerders vergelijkbaar met 2022

Van de Wlz-uitvoerders met een zorgkantoorfunctie hebben drie Wlz-uitvoerders een relatief beperkt aandeel (aandeel < 5%: Salland, DSW en Zorg en Zekerheid) in het totaal aantal volledig uitgevoerde Wlz-indicaties. Vergelijken met het landelijke gemiddelde ontvangen deze drie Wlz-uitvoerders meer budget per indicatie, maar hebben zij hogere kosten per indicatie (zie figuur 3.1). Van de drie zorgkantoren behaalt alleen Salland een budgetresultaat hoger dan het landelijke gemiddelde. Eerdere jaren laten een vergelijkbaar beeld als voor 2023 zien.¹³

Figuur 3.1: Toegekend budget, kosten en budgetresultaat per volledig uitgevoerde Wlz-indicatie in 2023 uitgesplitst naar Wlz-uitvoerders

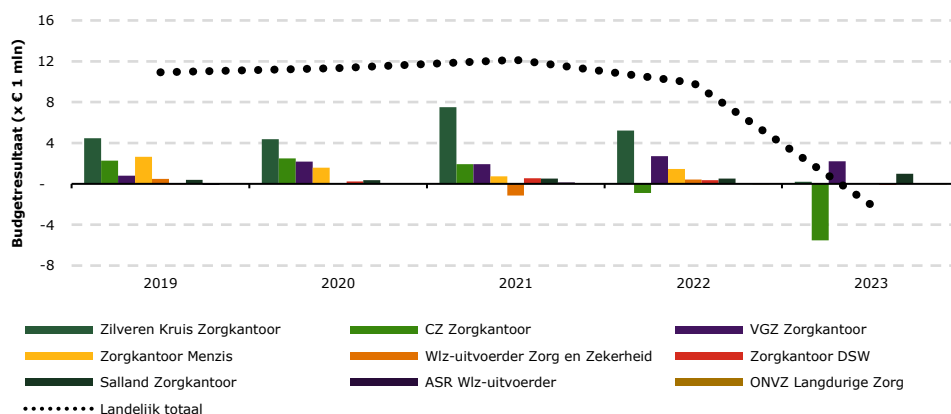

De Wlz-uitvoerders (met zorgkantoorfunctie) zijn van laag naar hoog gerangschikt op hun aandeel in de contractruimte. Landelijk gemiddelden bedragen 637 euro (budget/indicatie), 642 euro (kosten/indicatie) en -5 euro (budgetresultaat/indicatie).

3.2 Trendbreuk ten opzichte van eerdere jaren

Waar het macrobudgetresultaat in eerdere jaren steeds positief is geweest, is het resultaat voor 2023 negatief en wijkt daarmee af (zie figuur 3.2). Daarnaast valt in 2023 op dat een groter aantal Wlz-uitvoerders een budgetresultaat behaalt van minder dan honderdduizend euro.

Figuur 3.2: Budgetresultaat uitgesplitst naar Wlz-uitvoerders (2019 t/m 2023)

¹³ Zie Bijlage 3 voor de resultaten van eerdere jaren.

4 Reserverstand 2023 en afroming

4.1 Positieve macroreserverstand

De macroreserverstand voor afroming 2023 bedraagt 43,3 miljoen euro wat neerkomt op 16,6% van het door het Zorginstituut toegekend budget (zie tabel 4.1).¹⁴ Alle Wlz-uitvoerders hebben een positieve reserverstand voor afroming, wat aangeeft dat de reserverstand voldoende is geweest om een eventueel negatief budgetresultaat voor 2023 op te vangen.¹⁵ De reserverstand van Salland en VGZ heeft de maximumreserve van 20% overschreden. Bij deze Wlz-uitvoerders heeft afroming plaatsgevonden.

Tabel 4.1: Reserverstand 2023, voor en na afroming en uitgesplitst naar Wlz-uitvoerders

Wlz-uitvoerder	Reserverstand, voor afroming		Afroming x € 1 mln.	Reserverstand, na afroming	
	x € 1 mln.	% van budget		x € 1 mln.	% van budget
<i>Met zorgkantoorfunctie</i>					
Zilveren Kruis Zorgkantoor	17,2	19,7%	-	17,2	19,7%
CZ Zorgkantoor	2,9	5,8%	-	2,9	5,8%
VGZ Zorgkantoor	12,3	23,2%	1,7	10,6	20,0%
Zorgkantoor Menzis	6,0	19,1%	-	6,0	19,1%
Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid	0,9	6,7%	-	0,9	6,7%
Zorgkantoor DSW	1,3	10,8%	-	1,3	10,8%
Salland Zorgkantoor	2,3	35,7%	1,0	1,3	20,0%
<i>Zonder zorgkantoorfunctie</i>					
ASR Wlz-uitvoerder	0,5	11,4%	-	0,5	11,4%
ONVZ Langdurige Zorg	0,0	0,6%	-	0,0	0,6%
Totaal	43,3	16,6%	2,7	40,6	15,6%

De reserverstand is berekend op basis van de bedragen zoals genoemd in de beschikkingen van de Nadere Vaststelling door het Zorginstituut. Een bedrag tussen de nul en 50 duizend euro wordt weergegeven met '0,0', een bedrag tussen de min 50 duizend en nul euro met '-0,0'. Door afrondingsverschillen kan de som van de individuele bedragen afwijken van het totaalbedrag.

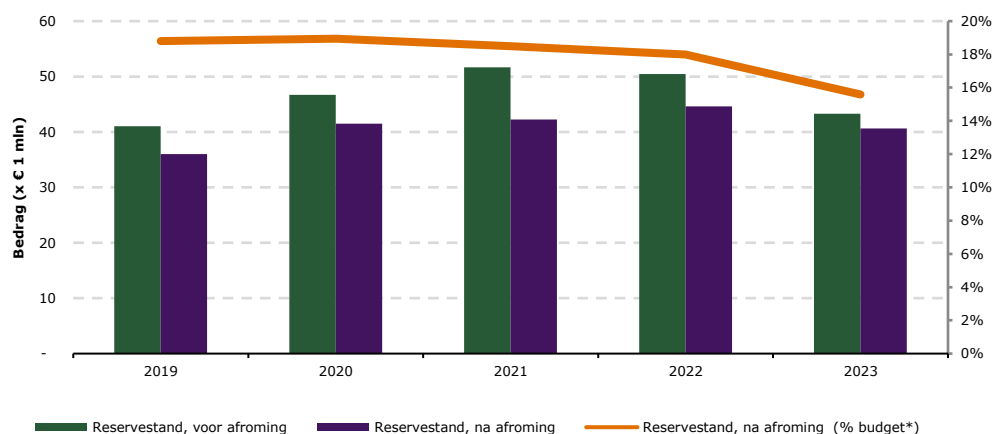
4.2 Afnemende positieve stand en structurele afroming

Figuur 4.1 laat zien dat de macroreserverstand na afroming ook in eerdere jaren positief is geweest (eerdere jaren: 18,0% - 18,9%).

¹⁴ Het Zorginstituut berekent de reserverstand op basis van de bedragen zoals genoemd in de beschikkingen van de Nadere Vaststelling door het Zorginstituut en niet op de daadwerkelijk ontvangen bedragen die voor de Wlz-uitvoerders zijn gewijzigd als gevolg van de herschikking door de clearinghouse constructie.

¹⁵ Het budgetresultaat hoeft niet gelijk te zijn aan de mutatie in de reserverstand aangezien in de berekening van de reserverstand ook andere posten worden meegenomen zoals mutaties ten gevolge van afrekeningen over voorgaande jaren, overige mutaties over voorgaande jaren en financieel rendementen.

Figuur 4.1 Macroreservestand, voor en na afroming (2019 t/m 2023)

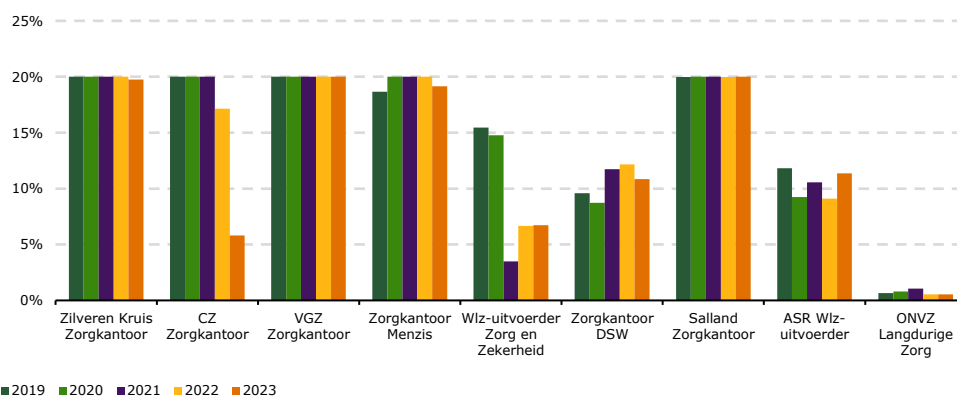

*Betreft budget zoals genoemd in de beschikkingen van de Nadere Vaststelling door het Zorginstituut (i.e. voor clearinghouse).

Figuur 4.2 laat de reservestanden op Wlz-uitvoerdersniveau over de afgelopen jaren zien waarin de sterke afname van de reservestand van CZ in 2023 ten opzichte van het voorgaande jaar opvalt. Deze afname hangt samen met hun budgetresultaat over 2023: het bedrag waarmee de reservestand afneemt (-5,4 miljoen euro) heeft een vergelijkbare omvang als het negatief budgetresultaat (-5,5 miljoen euro).

De overschrijding van de maximumreserve in 2023 bij Salland en VGZ lijkt structureel te zijn: in de voorgaande vijf jaar heeft er bij deze Wlz-uitvoerders ook ieder jaar afroming plaatsgevonden. Daarnaast ligt de relatief lage reservestand van ONVZ in 2023 in lijn met de lage reservestand van ONVZ in eerdere jaren.

Figuur 4.2 Reservestand van Wlz-uitvoerders na afroming (2019 t/m 2023)

Reservestand is berekend o.b.v. budget zoals genoemd in de beschikkingen van de Nadere Vaststelling door het Zorginstituut (i.e. voor clearinghouse).

5 Vooruitblik: budgetresultaat 2024

5.1 Positief macrobudgetresultaat verwacht

Om het verwacht budgetresultaat 2024 te bepalen, wordt gebruik gemaakt van de informatie die beschikbaar is ten tijde van het opstellen van deze monitor (zomer 2025): de (nadere) aanwijzingen voor 2024 en de beheerskosten zoals opgegeven in de kwartaalstaten 2024.

Verwacht budgetresultaat 2024

Van de beschikbaar gestelde middelen voor het jaar 2024 is 285,9 miljoen euro bestemd voor de beheerskosten van de zorgkantoren en de Wlz-uitvoerders.¹⁶ De Wlz-uitvoerders hebben begin 2025 de kwartaalstaat over het vierde kwartaal van 2024 aangeleverd. Voor 2024 bedragen de beheerskosten gezamenlijk 273,8 miljoen euro.

Op basis van de bovenstaande gegevens komt het verwachte macrobudgetresultaat 2024 uit op 12,1 miljoen euro wat neerkomt op 4,2% van het toegekend macrobudget (zie tabel 5.1). Alle Wlz-uitvoerders behalen naar verwachting een positief budgetresultaat. Het negatief resultaat van CZ over 2023 lijkt daarmee incidenteel te zijn.

De opgegeven kosten uit de kwartaalstaten bevatten nog een schatting en sluiten daarom niet volledig aan op de verantwoorde kosten in de financiële verantwoordingen. Uit analyse blijkt dat het verschil tussen de macrokosten uit de kwartaalstaten en de financiële verantwoordingen over de afgelopen vijf jaar uiteenloopt van -0,1 miljoen en 2,1 miljoen euro. Daardoor zal het verwachte budgetresultaat 2024 afwijken van het budgetresultaat berekend op de basis van de kosten verantwoord in de financiële verantwoordingen.

Tabel 5.1: Verwacht budgetresultaat 2024 en reservestand 2023 uitgesplitst naar Wlz-uitvoerders

Wlz-uitvoerder	Budget	Verwachte kosten	Verwacht budget-resultaat		Reserve-stand 2023, na afroming
	x € 1 mln.	x € 1 mln.	x € 1 mln.	% van budget	x € 1 mln.
<i>Met zorgkantoorfunctie</i>					
Zilveren Kruis Zorgkantoor	104,0	98,9	5,2	5,0%	17,2
CZ Zorgkantoor	55,0	54,0	1,0	1,9%	2,9
VGZ Zorgkantoor	55,1	54,3	0,7	1,4%	10,6
Zorgkantoor Menzis	37,0	33,8	3,2	8,7%	6,0
Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid	16,1	15,2	0,9	5,6%	0,9
Zorgkantoor DSW	10,8	10,6	0,1	1,1%	1,3
Salland Zorgkantoor	7,1	6,3	0,8	11,6%	1,3
<i>Zonder zorgkantoorfunctie</i>					
ASR Wlz-uitvoerder	0,5	0,3	0,1	27,0%	0,5
ONVZ Langdurige Zorg	0,4	0,4	0,0	-0,8%	0,0
Totaal	285,9	273,8	12,1	4,2%	40,6

Het toegekend budget is inclusief verhoging uit de Tweede nadere aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2024. De verwachte kosten betreffen de opgegeven beheerskosten in kwartaalstaten 2024. Het budgetresultaat is berekend door het toegekend budget te verminderen met de verwachte kosten. Een bedrag tussen de nul en 50 duizend euro wordt weergegeven met '0,0', een bedrag tussen de min 50 duizend en nul euro met '-0,0'. Door afrondingsverschillen kan de som van de individuele bedragen afwijken van het totaalbedrag.

¹⁶ Het ministerie van VWS heeft 281,3 miljoen euro in de Aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2024 aan besteedbare middelen beschikbaar gesteld voor 2024. Dit bedrag is verhoogd in de Nadere, Tweede nadere en Derde nadere aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2024 met respectievelijk 46,2 miljoen euro, 4,65 miljoen euro en 2,6 miljoen euro. Van het totaalbedrag 334,8 miljoen euro is 48,8 miljoen euro bestemd voor de SVB. De (nadere) aanwijzingen zijn te raadplegen op <https://wetten.overheid.nl> en op de website van het Zorginstituut: <https://www.zorginstituutnederland.nl/financiering/informatie-voor-zorginstancies-verzekeraars-en-zorgkantoren/beheerskosten-en-zorglasten-wlz>.

6 Impact correctiebedragen en flankerend beleid

Bij de invoering van het nieuwe verdeelsysteem in 2022 is een overgangperiode van vijf jaar afgesproken waar twee tijdelijke maatregelen worden toegepast voor een geleidelijke overgang. Correctiebedragen zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat Wlz-uitvoerders gedurende de overgangperiode er niet meer dan 4,5% in budget op achteruit gaan. Daarnaast wordt flankerend beleid tot en met 2023 toegepast zodat Wlz-uitvoerders zich kunnen aanpassen aan het budget volgens het nieuwe verdeelsysteem. Beide maatregelen zijn op macroniveau budgetneutraal.

6.1 Beperkte impact op verdeeld budget

De inzet van correctiebedragen en flankerend beleid leidt in 2023 tot kleinere verschuivingen ten opzichte van 2022 waarbij de grootste impact opnieuw wordt gezien bij dezelfde drie Wlz-uitvoerders als in 2022. De impact van de twee maatregelen in 2023 is voor de meeste Wlz-uitvoerders relatief beperkt met verschuivingen van circa 1% of minder van hun budget (zie tabel 6.1). Bij drie Wlz-uitvoerders vinden de grootste procentuele verschuivingen plaats en hangen samen met de (absolute) grootte van het correctiebedrag (Zorg en Zekerheid en Menzis) of een beperkte verschuiving ten opzichte een klein budget (Salland). De drie grootste procentuele verschuivingen in 2022 vonden ook bij deze drie Wlz-uitvoerders plaats. Vergeleken met 2022 is de impact van de maatregelen in 2023 kleiner. Dit kan worden verklaard door enerzijds de afschakeling van flankerend beleid en anderzijds een grotere omvang van het budget.¹⁷

Tabel 6.1: Impact toepassing correctiebedragen en flankerend beleid op verdeeld budget 2023

Wlz-uitvoerder	Budget*, voor toepassing (x € 1 mln)	Flankerend beleid (x € 1 mln)	Correctie-bedragen (x € 1 mln)	Budget*, na toepassing (% van budget)	Impact maatregelen (% van budget voor toepassing)
<i>Met zorgkantoorfunctie</i>					
Zilveren Kruis Zorgkantoor	92,9	0,9	-	93,7	1,0%
CZ Zorgkantoor	51,1	-0,0	-0,0	51,1	-0,1%
VGZ Zorgkantoor	50,4	-0,2	-0,1	50,0	-0,7%
Zorgkantoor Menzis	34,9	-0,8	-0,5	33,6	-3,7%
Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid	14,1	0,2	0,7	15,0	6,5%
Zorgkantoor DSW	9,7	0,1	-	9,8	0,8%
Salland Zorgkantoor	6,7	-0,1	-0,1	6,5	-2,5%
<i>Zonder zorgkantoorfunctie</i>					
ASR Wlz-uitvoerder	0,4	-0,0	-0,0	0,4	-1,1%
ONVZ Langdurige Zorg	0,4	-	-0,0	0,4	-0,2%
Totaal	260,5	-	-	260,5	0,0%

Een bedrag tussen de nul en 50 duizend euro wordt weergegeven met '0,0', een bedrag tussen de min 50 duizend en nul euro met '-0,0'. Door afrondingsverschillen kan de som van de individuele bedragen afwijken van het totaalbedrag.

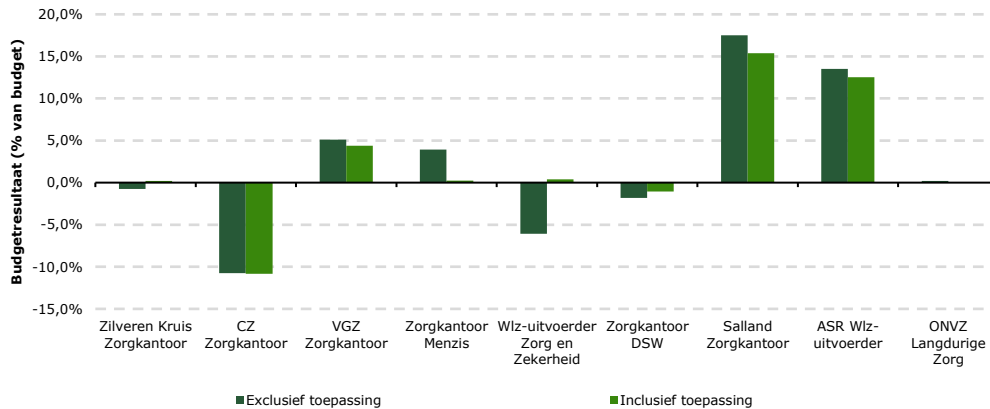
* Budget betreft de som van het budget voor zorgkantoren en Wlz-uitvoerders na de verdeling via het clearinghouse, exclusief (kolom 2) of inclusief (kolom 5) flankerend beleid en correctiebedragen.

¹⁷ De verschuivingen van flankerend beleid kan tussen jaren worden vergeleken met behulp van het gesommeerde absolute verschil (GAV). De GAV wordt berekend door de som te berekenen van de absolute verschuivingen door flankerend beleid, waarbij een lagere GAV-waarde duidt op kleinere verschillen. De GAV bedraagt 2,38 voor 2023 en 4,44 voor 2022.

6.2 Beperkte impact op budgetresultaat

De impact van correctiebedragen en flankerend beleid op het budgetresultaat 2023 is relatief beperkt waarbij de impact in 2023 kleiner is ten opzichte van 2022.¹⁸ De inzet in 2023 leidt ertoe dat de spreiding in budgetresultaten licht afneemt: figuur 6.1 laat zien dat het budgetresultaat van de meeste Wlz-uitvoerders licht verschuift naar het macrobudgetresultaat (-0,8%) over alle Wlz-uitvoerders. In 2022 werd een vergelijkbaar beeld gezien.

Figuur 6.1: Impact toepassing correctiebedragen en flankerend beleid op budgetresultaat 2023

Het macrobudgetresultaat bedraagt -2,0 miljoen euro (-0,8% van toegekend budget). De toepassing van correctiebedragen en flankerend beleid is budgetneutraal en heeft daarom geen invloed op het macrobudgetresultaat. De standaarddeviatie in budgetresultaten tussen de Wlz-uitvoerders bedraagt 2,1 (exclusief toepassing) en 2,0 (inclusief toepassing).

6.3 Vooruitblik naar 2024 en tussentijdse evaluatie

Bij de implementatie van het nieuwe verdeelmodel was de verwachting dat de onderlinge verschillen in het budgetresultaat tussen de Wlz-uitvoerders zouden verminderen. De resultaten laten zien dat de inzet van de correctiebedragen en flankerend beleid hieraan bijdraagt. In 2022 bleek eveneens dat de twee maatregelen ook bijdragen aan het verminderen van de onderlinge verschillen in budgetresultaten.¹⁹

Met ingang van 2024 komt het flankerend beleid te vervallen, waarna uitsluitend correctiebedragen worden toegepast tot en met 2026. Het Zorginstituut zal blijven toetsen of Wlz-uitvoerders in de problemen komen als gevolg van de wijzigingen in de verdeelsystematiek. Bij de invoering van het verdeelsysteem is afgesproken om na drie jaar de resultaten van de nieuwe systematiek tussentijds te bespreken. Deze tussentijdse evaluatie zal in najaar 2025 plaatsvinden.

¹⁸ In 2023 bedragen de absolute verschillen in budgetresultaat (inclusief en exclusief toepassing) tussen -0,9 miljoen en 1,3 miljoen euro. In 2022 bedragen de absolute verschillen tussen -1,7 miljoen en 2,0 miljoen euro.

¹⁹ Zie 'Monitor Beheerskosten Wlz 2022'.

Bijlage 1

Achtergrondinformatie

Uitvoering Wlz

Wlz-uitvoerders zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wlz. Het ministerie van VWS en Zorgverzekeraars Nederland (ZN) hebben diverse afspraken rond de uitvoering van de Wlz vastgelegd in een overeenkomst onder de naam 'Convenant Wlz-uitvoerings- en verantwoordingsstructuur'. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en het Zorginstituut hebben ingestemd met de inhoud van dit convenant. In het convenant is geregeld dat de Wlz-uitvoerders een deel van hun taken laten uitvoeren door de zorgkantoren. De zorgkantoren voeren taken uit zoals die zijn beschreven in artikel 4.2.4, tweede lid van de Wlz voor de inwoners van de aan hen toegewezen zorgkantorregio's²⁰: bijvoorbeeld de verstrekking van het persoonsgebonden budget (PGB) en de administratie en controle van de verleende zorg aan de verzekerden uit de regio. De Wlz-uitvoerders achten deze mandatering gewenst omdat de taken dan regionaal uitgevoerd kunnen worden. Hiervoor besteden zij de taken die betrekking hebben op hun verzekerden uit aan het zorgkantoor voor zover deze verzekerden niet wonen in de zorgkantorregio van de betreffende Wlz-uitvoerder. De Wlz-uitvoerders voeren de overige bij of krachtens de Wlz geregelde taken uit, zoals bijvoorbeeld de contractering van de zorg. Op deze manier is beoogd dat de Wlz-uitvoerders verantwoordelijk blijven voor de Wlz-zorg aan hun Zvw-verzekerden.

PGB

Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) geeft indicaties af aan cliënten die vervolgens bij het zorgkantoor kunnen aangeven of zij Zorg In Natura of een PGB willen ontvangen. In het geval van een PGB berekenen de zorgkantoren de hoogte van het toe te kennen budget. Vervolgens stelt het zorgkantoor de SVB op de hoogte van het toegekende bedrag, waardoor het zogenaamde trekkingsrecht ontstaat. Daarna controleert de SVB de declaraties van de zorgverlener van de budgethouder en betaalt deze vervolgens direct uit aan de zorgverlener. Wlz-verzekerden kunnen alleen een PGB ontvangen na een bewuste keuze gesprek met het zorgkantoor. In dit gesprek stelt het zorgkantoor vast of de aanvrager in aanmerking komt voor een PGB of dat zorg in natura een betere oplossing is. Ieder zorgkantoor bezoekt een deel van alle bestaande PGB-budgethouders aan huis ten einde informatie te verstrekken en mogelijke fraude op te sporen. De NZa heeft hierbij als voorwaarde gesteld dat zorgkantoren een op de drie PGB-budgethouders al dan niet fysiek dienen te bezoeken.²¹

Financiering

Het ministerie van VWS stelt in oktober van jaar t-1 met aanwijzingen het bedrag van de besteedbare middelen vast voor de beheerskosten in het kader van de uitvoering van de Wlz waarop de middelen betrekking hebben (jaar t). Het uitgangspunt voor de berekening vormt het structurele deel van het budget dat voor jaar t-1 is vastgesteld. Dit bedrag wordt aangepast voor loon- en prijsontwikkelingen en voor eventuele wijzigingen in de taken van de zorgkantoren en/of de Wlz-uitvoerders. Op basis van de aanwijzing stelt het Zorginstituut de beleidsregels op ter verdeling van de besteedbare middelen beheerskosten Wlz waarin het vaststelt hoe het de besteedbare middelen verdeelt. Het Zorginstituut stelt in februari van jaar t het voorlopige beheerskostenbudget voor jaar t vast per zorgkantoor en per Wlz-uitvoerder (i.e. de Voorlopige vaststelling). Deze voorlopige budgetten betaalt het Zorginstituut uit van maart tot en met december van jaar t.

Met nadere aanwijzingen kan het ministerie van VWS aan het eind van jaar t het bedrag van de besteedbare middelen nader bepalen. Op basis van deze nadere aanwijzingen stelt het Zorginstituut het budget nader vast in de Nadere vaststelling. Het Zorginstituut rekent het verschil tussen de voorlopige en nader vastgestelde budgetten af met de zorgkantoren en de

²⁰ Nederland is onderverdeeld in zorgkantorregio's waarbij elke regio uit meerdere gemeenten bestaat en voor elke regio een Wlz-uitvoerder als zorgkantoor is aangewezen. De verdeling wordt iedere vijf jaar opnieuw vastgelegd (zie Besluit aanwijzing zorgkantoren 2021). In Bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de huidige verdeling.

²¹ Zie Regeling Controle en administratie Wlz-uitvoerder.

Wlz-uitvoerders. Afhankelijk van de richting van de verrekening wordt over het verschilbedrag rente betaald dan wel gevorderd.

Bij de definitieve vaststelling van het beheerskostenbudget in jaar t+2 betreft het Zorginstituut, naast de aanwijzing en nadere aanwijzingen, de financiële verslagen van de Wlz-uitvoerders en het Onderzoek financiële rechtmatigheid Wlz van de NZa over het jaar t.

Budgettair kader Wet langdurige zorg (contracteerruimte)

Het ministerie van VWS stelt voor ieder jaar een budgettair kader Wet langdurige zorg (i.e. de contracteerruimte) vast, dat de NZa vervolgens verdeelt over de Wlz-uitvoerders. Dit kader vormt het totale budget waarbinnen de Wlz-uitvoerders voor het jaar t langdurige zorg kunnen contracteren.

Clearinghouse constructie

Doordat zorgkantoren een deel van de Wlz-taken uitvoeren namens de Wlz-uitvoerders, wordt een deel van de budgetten van de Wlz-uitvoerders herverdeeld via een clearinghouse constructie. Ten behoeve van de clearinghouse constructie hebben de Wlz-uitvoerders ZN gemachtigd zodat het Zorginstituut de voor de Wlz-uitvoerders bestemde beheerskostenbudgetten direct kan overmaken op de rekening van ZN. Daarna herverdeelt ZN de budgetten in één keer over de Wlz-uitvoerders op basis van hun aandeel in de contracteerruimte.

Wettelijke reserve uitvoering Wlz

Het besluit Wet financiering sociale verzekeringen (Besluit Wfsv) verplicht alle Wlz-uitvoerders om een reserve (i.e. de wettelijke reserve uitvoering Wlz) aan te houden. Deze reserve is bedoeld om in enig jaar gerealiseerde overschotten op het beheerskostenbudget aan de reserve toe te voegen en tekorten uit de reserve te compenseren. Het besluit Wfsv stelt dat de reserve maximaal 20% van het beheerskostenbudget²² van jaar t mag bedragen. Het Zorginstituut stelt een overschrijding van de reserve over jaar t binnen 2 jaar vast en vordert het bedrag waarmee het maximum is overschreden bij de Wlz-uitvoerder.

Invoering verdeelsysteem per 2022

Als gevolg van diverse aanpassingen aan de verdeelmodellen en wijzigingen in de taken en werkzaamheden van de Wlz-uitvoerders en zorgkantoren ontstond bij alle betrokken partijen de behoefte om de verdeelsystematiek opnieuw te beoordelen. Het Zorginstituut heeft hiervoor in april 2020 een onderzoek opgestart, dat het volgende doel voor ogen had: het ontwikkelen van een zo eerlijk en transparant mogelijke verdeling van het beheerskostenbudget in relatie tot de gemaakte beheerskosten.

Na lang onderzoek, dat veel vertraging opliep door de Covid-19 pandemie, hebben alle betrokken partijen (VWS, ZN, Wlz-uitvoerders en het Zorginstituut) ingestemd met de invoering per januari 2022 van een nieuw verdeelmodel voor zowel de zorgkantoren als de Wlz-uitvoerders. Najaar 2025 volgt een evaluatie waartoe deze monitor een aanzet wil geven.

De nieuwe verdeelmodellen zijn vereenvoudigd door een aantal parameters zoals PGB's, Bewuste-keuze gesprekken en huisbezoeken uit het verdeelmodel te halen. Ook worden een aantal deelbudgetten zoals Kwaliteitskader en Openstelling Wlz voor de GGZ niet meer via een uitvraag van ZN verdeeld, maar gaan deze op in het bedrag dat via de clearinghouse wordt herverdeeld. Daarnaast wordt in het nieuwe verdeelsysteem een groot deel van het budget verdeeld op basis van het aandeel in de contracteerruimte en niet meer op basis van het aantal inwoners.

²² Met de NZa is afgesproken dat de nadere vaststelling van het beheerskostenbudget voor jaar t het uitgangspunt vormt voor de berekening van de wettelijke reserve Wlz voor jaar t.

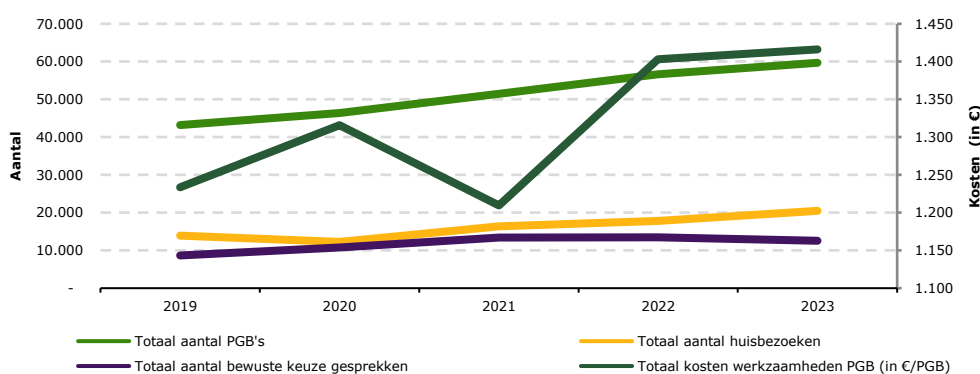
Bijlage 2

PGB, Bewuste keuze gesprekken, Huisbezoeken

Het Zorginstituut vraagt het aantal toegekende (i.e. lopende) PGB's uit op peildatum 30 juni jaar t. Dit peilmoment wordt representatief geacht voor het aantal toegekende PGB's gedurende het jaar. Het aantal bewuste keuze gesprekken en het aantal huisbezoeken worden uitgevraagd over het volledige jaar t.

Na een relatief sterke toename in 2020 en 2021, vlakt de groei van het aantal toegekende PGB's verder af in 2023 (zie figuur B2.1). Op 30 juni 2023 zijn 59.686 PGB's (+5,3% t.o.v. het voorgaande peilmoment) toegekend door de zorgkantoren. De groei van het aantal PGB's is evenredig verdeeld over de zorgkantoren. De verdeling van het aantal toegekende PGB's voor de gepeilde periode 2023 is op zorgkantoorniveau vergelijkbaar met eerdere jaren. Hoewel het aantal PGB's per honderdduizend inwoners tussen de zorgkantoren verschilt, zijn vergelijkbare verschillen zichtbaar in eerdere jaren. Dit impliceert dat de verdeling van het aantal toegekende PGB's afgezet tegen het aantal inwoners stabiel is gebleven tussen de zorgkantoren.²³

Figuur B2.1: Aantal toegekende PGB's, gemiddelde totale kosten werkzaamheden PGB, aantal bewuste keuze gesprekken en aantal huisbezoeken (2019 t/m 2023)

De totale kosten werkzaamheden PGB omvat alle kostenposten die zijn toegeedeeld aan de kostencategorie Werkzaamheden PGB. Zie Bijlage 3 voor de toedeling per jaar.

De gemiddelde totale kosten van de werkzaamheden PGB zijn in 2023 verder toegenomen (zie figuur B2.1). Voor 2023 bedragen de gemiddelde kosten 1.416 euro (+0,9% t.o.v. de voorgaande periode). Op zorgkantoorniveau valt op dat de ontwikkeling van de gemiddelde totale kosten onderling verschilt tussen de zorgkantoren: in vergelijking met het voorgaande jaar, daalt in 2023 het gemiddelde relatief het meest bij Zorg en Zekerheid (-22,6%) en stijgt het gemiddelde verhoudingsgewijs het sterkst bij DSW (13,4%).²⁴

Hoewel het aantal PGB's in 2023 is gestegen, is het aantal bewuste keuze gesprekken juist afgenomen (zie figuur B2.1). In 2023 hebben de zorgkantoren 12.525 bewuste keuze gesprekken uitgevoerd (-7,0% t.o.v. de voorgaande jaar). Hierbij dient te worden opgemerkt dat de aantallen voor 2022 incidenteel zijn hoger uitgevallen²⁵ en daardoor de procentuele ontwikkeling voor 2023 mogelijk vertekenen. M.u.v. Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid, blijft de onderlinge verdeling van het aantal bewuste keuze gesprekken tussen de zorgkantoren vergelijkbaar over de jaren wat aangeeft dat de ontwikkeling van deze aantallen evenredig verdeeld is.²⁶

²³ Gegeven dat de onderlinge verdelingen stabiel is over tijd, zijn deze cijfers uitsluitend opgenomen in Bijlage 3.

²⁴ Zie Bijlage 3 voor resultaten zorgkantoorniveau.

²⁵ Zie 'Monitor Beheerskosten Wlz 2022': door de overstap naar een nieuw registratiesysteem voor bewuste keuze gesprekken steeg het aantal voor 2022 fors bij Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid, terwijl voor 2021 juist een daling zichtbaar was. Daarnaast was er sprake van een inhaaleffect in 2022 als gevolg van de Covid-19 pandemie.

²⁶ Gegeven dat de onderlinge verdelingen stabiel is over tijd, zijn deze cijfers uitsluitend opgenomen in Bijlage 3.

Vergelijkbaar met de groei van het aantal PGB's, is het aantal huisbezoeken in 2023 ook toegenomen (zie figuur B2.1). In 2023 hebben de zorgkantoren 20.479 huisbezoeken uitgevoerd (+14,8% t.o.v. de voorgaande jaar). Op zorgkantoorniveau bedraagt voor alle zorgkantoren het aandeel huisbezoeken uitgedrukt van het aantal PGB's van de betreffende zorgkantoor 33% of hoger. Daarmee voldoen de zorgkantoren aan de NZa-voorwaarde²⁷ dat zij een op de drie PGB-budgethouders al dan niet fysiek hebben bezocht.²⁸

²⁷ Zie Regeling Controle en administratie Wlz-uitvoerder.

²⁸ Zie Bijlage 3 voor resultaten zorgkantoorniveau.

Bijlage 3

Excel-bestand

Een Microsoft Excel-bestand is als bijlage van deze monitor gepubliceerd. De bijlage bevat aanvullende tabellen en figuren, en de onderliggende gegevens van de figuren in dit rapport.

Colofon

Volgnummer 2025010785
Contactpersoon drs. A. Dinkelman (adinkelman@zinl.nl)
dr. B. Salampessy

Afdeling Fondsen & Informatiemanagement
Team Data & Zorgfinanciering, cluster Beheerskosten